

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O.P.S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**VYBRANÉ ASPEKTY
BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY ČR**

Autor práce: Jan Sýkora

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinované studium

Vedoucí práce: mjr. Mgr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce panu mjr. Mgr. Štěpánu Kavanovi, Ph.D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce

ABSTRAKT

SÝKORA, J. *Vybrané aspekty bezpečnostní politiky ČR : bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s., 2011. 51 s. Vedoucí bakalářské práce mjr. Mgr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Klíčová slova: bezpečnost, bezpečnost státu, vnitřní a vnější bezpečnost státu, bezpečnostní politika státu, komponenty bezpečnostní politiky státu, hrozba, riziko, hrozby 21. století, společná zahraniční a bezpečnostní politika, Maastrichtská smlouva, Amsterodamská smlouva, Lisabonská smlouva, cíle společné zahraniční a bezpečnostní politiky, orgány a nástroje společné zahraniční a bezpečnostní politiky, bezpečnostní politika ČR, „Bezpečnostní strategie,“ bezpečnostní systém, ochrana obyvatelstva, „Koncepce ochrany obyvatelstva“, Integrovaný záchranný systém, Hasičský záchranný sbor ČR, povodňový plán ČR, povodňový plán Středočeského kraje, povodňový plán obce, krizový plán obce Sedlčany.

Práce zkoumá provázanost řešení otázek bezpečnosti a bezpečnostní politiky v ČR s řešením otázek bezpečnosti a bezpečnostní politiky na mezinárodní úrovni. Sleduje tendence vývoje bezpečnosti a bezpečnostní politiky, shrnuje oblasti bezpečnostní politiky, analyzuje, jak se přistupuje k otázce ochrany obyvatelstva a kritické infrastruktury z úrovně státu až po úroveň obcí, jak to vypadá konkrétně v oblasti ochrany před povodněmi na úrovni státu až po úroveň obce Sedlčany.

ABSTRACT

Sýkora J.: Selected aspects of the security policy (policy management) of the Czech Republic. Bachelor thesis. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, o.p.s., 2011, 51 p., Supervisor:mjr. Mgr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Key words: security, national security, internal and external national security, national security policy, components of national security policy, threat, risk, threats of 21st century, common foreign and security policy, The Treaty of Maastricht, The Treaty of Amsterdam, The Treaty of Lisbon (Lisbon Treaty), objectives of common foreign and security policy, bodies and instruments of common foreign and security policy, security policy of the Czech Republic, Security strategy, security system, population protection, Conception of population protection, (Integrated) emergency service, Fire and Rescue Service of the Czech Republic, flood plan of the Czech Republic, flood plan of the central-Bohemian region, flood plan of community, emergency plan of community Sedlčany.

Presented work examines cohesion of questions of the security and security policy in the Czech Republic with problem solving of the security and security policy at international level. The work observes development trends of the security and security policy, summarises areas security policy, does analyses, how is solved the question of the national security and critical infrastructure from the level country to the level of community, what is it specific to the save area of flood from the level country to the level of community Sedlčany.

OBSAH

ÚVOD.....	8
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE.....	8
2 BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA, CHÁPÁNÍ BEZPEČNOSTI, HROZBY A RIZIKA V 21.STOLETÍ.....	9
2.1 Bezpečnost, bezpečnost státu	9
2.2 Bezpečnostní politika státu.....	10
2.3 Hrozby a rizika v 21. století.....	11
3 SPOLEČNÁ ZAHRANIČNÍ A BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA EU	13
3.1 Historie, význam, cíle, nástroje, instituce.....	13
3.2 Maastrichtská smlouva, Amsterodamská smlouva,Lisabonská smlouva.....	16
4 BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA V ČR.....	17
4.1 Historie, význam , zájmy bezpečnostní politiky	17
4.2 Bezpečnostní strategie ČR, charakteristika, systém.....	18
4.3 Ochrana obyvatelstva jako součást bezpečnostní politiky v EU, NATO, v ČR, vývoj, legislativa, Koncepce ochrany obyvatelstva do r. 2013 s výhledem do r.2020.....	25
4.3.1 Ochrana obyvatelstva jako součást společné zahraniční a bezpečnostní politiky.....	26
4.3.2 Ochrana obyvatelstva u nás, legislativa.....	27
4.4 Integrovaný záchranný systém.....	32
4.4.1 Význam, vývoj.....	32
4.4.2 Struktura, složky,principy.....	33
4.5 Hasičský záchranný sbor ČR.....	34
4.5.1 Požární ochrana v historii lidstva, historie požární ochrany v českých zemích, požární ochrana po listopadu 1989.....	34
4.5.2 Hasičský záchranný sbor ČR a jeho struktura.....	36
5 OCHRANA OBYVATELSTVA PŘED POVODNĚMI NA ÚROVNI ČR, STŘEDOČESKÉHO KRAJE A OBCE SEDLČANY.....	37
5.1 Povodňové plány,ČR,Středočeského kraje,obce Sedlčany.....	37
5.1.1 Povodňový plán ČR.....	39

5.1.2 Povodňový plán Středočeského kraje.....	40
5.1.3 Povodňový plán obce Sedlčany.....	41

ZÁVĚR A NAPLNĚNÍ CÍLE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	44
SEZNAM LITERATURY.....	45
SEZNAM PŘÍLOH.....	49
SEZNAM ZKRATEK.....	50
PŘÍLOHA.....	51

ÚVOD

V současné době pracuji jako příslušník Hasičského záchranného sboru České republiky na útvaru v obci Sedlčany. Téma bakalářské práce „Vybrané aspekty bezpečnostní politiky ČR“ jsem si vybral právě z důvodu, že k otázce ochrany života, zdraví obyvatel a majetku před požáry, k otázce poskytování účinné pomoci při mimořádných událostech, ať již se jedná o živelní pohromy, průmyslové havárie, mám jako příslušník HZS blízko, je to má profese.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Cílem mé bakalářské práce bylo vysledovat provázanost řešení otázek bezpečnosti a bezpečnostní politiky v ČR s řešením otázek bezpečnosti a bezpečnostní politiky na mezinárodní úrovni, sledovat vývoj bezpečnostní politiky na mezinárodní úrovni a v ČR, jaké jsou tendence vývoje bezpečnosti a bezpečnostní politiky, které oblasti bezpečnostní politika zahrnuje a jak se přistupuje právě k otázce ochrany obyvatelstva, ochraně kritické infrastruktury na úrovni státu a směrem dolů až na úroveň obcí.

Zajímala mě vybraná témata z oblasti vnitřní bezpečnosti státu a úroveň řešení bezpečnosti právě v obci Sedlčany, kde pracuji. Zaměřil jsem se především na oblast bezpečnostních opatření při řešení nouzových situací, jenž mohou v obci nastat. Zaměřuji se na provázanost krizového a havarijního plánování na území ČR, Středočeského kraje a krizového řízení na úrovni obce Sedlčany a to především v oblasti požární ochrany a ochrany před povodněmi.

Při zpracování své bakalářské práce jsem volil příslušné metody, pomocí kterých chci naplnit účel mé bakalářské práce. Zvolil jsem tyto **metody**:

Sběr dat – jedná se o metodu pořizování údajů pro další zpracování. Čerpal jsem z dostupných odborných publikací, z webových stránek, zejména z webové stránky HZS hl.m. Praha, platné legislativy a z poskytnutých materiálů na odboru krizového řízení obce Sedlčany.

Srovnání – metoda, kdy se porovnávají 2 nebo více předmětů,¹ v mém případě např. povodňový plán Středočeského kraje a povodňový plán obce Sedlčany.

¹Komparace [online]. Internetová encyklopedie Wikipedia, česká verze, [cit.2010-12-11].Dostupné z <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Komparace>>.

Analýza (obsahová) –metoda postavená na posloupnosti prvků, s cílem určení struktury vůči celku,² prostřednictvím této metody jsem provedl klíčování obsahu sdělení, dokumentů a textů.

Syntéza – proces spojování 2 nebo více částí do jednoho celku, postup od nejjednodušších pojmů ke složitějším.³

Dedukce – metoda odvození, jedná se o proces usuzování, ve kterém se od předpokladů dochází k závěru z těchto předpokladů.⁴

2 BEZPEČNOST, BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA STÁTU, HROZBY A RIZIKA V 21.STOLETÍ

2.1 Bezpečnost, bezpečnost státu

Bezpečnost obecně je definována jako stav, kdy jsou na efektivní míru omezeny hrozby pro objekt a jeho zájmy a tento objekt je k omezení stávajících i potencionálních hrozeb efektivně vybaven a ochoten při něm spolupracovat.⁵ Jedná se tedy o schopnost subjektu (státu, organizace, aj.) zamezit tomu, aby konkrétní riziko nepřekročilo únosnou mez.

Zajištěním bezpečnosti v této souvislosti se rozumí soubor opatření, metod, forem jednání, jenž mají směřovat k zajištění vnitřní, vnější i mezinárodní bezpečnosti (jedince, státu, organizace aj.) nejen v běžném stavu, ale i za krizových situací.

Bezpečnost státu lze chápat jako:

- **vnější bezpečnost státu**, která představuje stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby ohrožující stát a jeho zájmy zvnějšku. Hrozby mohou být vojenské nebo ekonomické povahy. Vnější bezpečnost státu představuje též souhrn

²*Analýza* [online]. Internetová encyklopedie Wikipedia, česká verze, [cit.2010-12-11].Dostupné z < <http://cs.wikipedia.org/wiki/Analýza>>.

³*Syntéza* [online]. Internetová encyklopedie Wikipedia, česká verze, [cit.2011-02-11].Dostupné z < <http://cs.wikipedia.org/wiki/Syntesa>>.

⁴*Dedukce* [online]. Internetová encyklopedie Wikipedia, česká verze, [cit.2011-02-11].Dostupné z < <http://cs.wikipedia.org/wiki/Dedukce>>.

⁵*Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení a plánování obrany státu, Praha 2004, Ministerstvo vnitra ČR, odbor bezpečnostní politiky* [online]. 22.9.2009 [cit.2011-02-11]. Dostupné z < <http://www.mvcr.cz/informacni-servis-mimoradne-udalosti.aspx> >.

mezinárodně politických, ekonomických a vojenských vztahů státu s okolními státy a koalicemi, jejichž prostřednictvím stát prosazuje své zájmy.⁵

- **vnitřní bezpečnost státu**, jenž představuje stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby ohrožující stát a jeho zájmy zevnitř. Vnitřní bezpečnost představuje souhrn vnitřních bezpečnostních podmínek a legislativních norem a opatření, kterými stát zajišťuje demokracii, ekonomickou prosperitu a bezpečnost občanů.⁵

Hranice mezi vnitřní a vnější bezpečností je značně neostrá. Nejde přesně určit, kde končí vnitřní bezpečnost, kde vnější. Dochází k prolínání, stejně tak se prolínají i dopady jednotlivých bezpečnostních opatření, jakož se prolínají konkrétní ohrožení.

Bezpečnost je třeba chápat komplexně, jako komplexní systém, který propojuje roviny politické, zákonodárné, vojenské, hospodářské, finanční, sociální atd. Systém musí reagovat na měnící se bezpečnostní prostředí (růst rizik, měnící se hrozby, rizika, politické situace uvnitř státu i na mezinárodní úrovni).

2.2 Bezpečnostní politika státu

Bezpečnostní politika státu představuje společenskou činnost, jejíž základ tvoří souhrn základních státních zájmů a cílů, hlavních nástrojů k dosažení zájmů a cílů, nástrojů směřujících k zabezpečení státní svrchovanosti a územní celistvosti státu a jeho demokratických základů, činnosti demokratických institucí, ekonomického a sociálního rozvoje státu, ochrany zdraví a života občanů, majetku, kulturních statků, životního prostředí a plnění mezinárodních bezpečnostních závazků.

Bezpečnostní politiku státu tvoří 5 základních komponentů: zahraniční politika v oblasti bezpečnosti státu, dále obranná politika, politika v oblasti vnitřní bezpečnosti, hospodářská politika v oblasti bezpečnosti státu a politika veřejné informovanosti v oblasti bezpečnosti státu. Komponenty se vzájemně prolínají, souvisejí spolu.

2.3 Hrozby a rizika v 21. století ve vztahu k novým rozměrům bezpečnosti státu

Pojem hrozba a riziko

Hrozbou⁵ – se rozumí objektivní skutečnost, která může znamenat negativní dopad pro chráněný zájem v daném prostředí na určitém území, ve vymezeném období apod.

Rizikem se rozumí to, co stát „podstupuje“, aby jeho snaha redukovat hrozby nepřekročila únosnou míru. Pro stanovení rizik (míry rizika) je nezbytné analyzovat a kvantifikovat hrozby z hlediska možných dopadů na určitý chráněný zájem – tj. na ohrožení osob, majetku, životního prostředí, společnost, suverenitu aj.

Hrozby a rizika v 21. století

V prvních letech po skončení studené války bylo téma bezpečnosti, zejména mezinárodní bezpečnosti, považováno za téma, které bylo trochu odsunuto stranou, jelikož pokleslo mezinárodní napětí, zhroutil se jeden ze dvou vojenskopolitických bloků (Varšavská smlouva), snížily se stavy ozbrojených sil, z východní a střední Evropy se stáhly vojenské jednotky SSSR, uzavřely se některé základny amerických vojsk v západní Evropě, podepsala se řada dohod o snížení počtu jaderných hlavic i konvenční výzbroje.

Pojem bezpečnostní hrozba byl nahrazen výrazem riziko. Vojenské hrozby přestaly být aktuální, tak jak tomu bylo během studené války, mezinárodní bezpečnostní vztahy nebyly zatíženy takovým napětím. Pojem bezpečnostní hrozba se stal opět častým námětem odborných i politických diskusí až poté, co propukly krvavé boje na území bývalé Jugoslávie a někdejšího SSSR, zvláště pak po 11. 9. 2001 tj. po teroristickém útoku na USA.

Nástup nového století byl poznamenán spojeným působením globálního terorismu, proliferace zbraní hromadného ničení a asymetrických válek. Terorismus vznikl jako obrana slabých, kteří nemohou vojensky čelit těm, kteří jim chtějí diktovat politiku, sociální systém, způsob hospodaření, obchodování na straně jedné, ale na druhé straně jsou tímto způsobem prosazovány zájmy nátlakových skupin. Klasický terorismus přerostl.⁶ Nový typ terorismu,

⁵ŠENOVSKEÝ, M., ADAMEC, V., ŠENOVSKEÝ, P. *Ochrana kritické infrastruktury*, 1.vydání, Ostrava: Edice SPBI Spektrum 51, 2007, 141s. ISBN 978-80-7385-025-8.

který je zaštiťován organizací al-Káida, se zaměřuje na Spojené státy americké, jako supervelmoc, která hraje klíčovou součást stávajícího mezinárodního systému. V této souvislosti vyvstává nebezpečí ve vývoji, výrobě v šíření zbraní hromadného ničení (ZHN) a jejich zneužitím teroristy.

Globální terorismus zasahuje různá místa na světě, rodí se v místech politického násilí a konfliktů, které mají různé příčiny, ale jedno mají společné, že se jedná o místa působení nesmiřitelných a fanatických ideologií a z nich vzniklých režimů ať už dnes nebo v minulosti, o místa, kde nebylo nalezeno žádné alespoň částečně uspokojivé řešení konfliktní situace, o místa, kde přestaly platit alespoň trochu civilizovaná a přijatelná kulturní pravidla.

Další hrozbou, která s globálním terorismem úzce souvisí, je nestandardní chování tzv. darebných států či tzv. zhroucených států.⁷ V prvním případě se jedná o vlády států, které podporují terorismus či se podílejí na proliferaci zbraní hromadného ničení, v druhém případě jde o státy, kdy dochází ke kolapsu státních struktur. Zhroucené státy představují ideální útočiště, do něhož se mohou uchýlit teroristé.

Základním rysem válek na počátku 21. století je jejich asymetričnost.⁸ (Symetrie nastává v případě, kdy bojující strany mají srovnatelné cíle, sílu, záměry a zásady vojenského chování). Asymetrické útoky se zaměřují na slabá a zranitelná místa protivníků a jsou plánovány tak, aby měly vážné psychologické i fyzické dopady, zahrnují překvapivé a nečekané údery, nastražování klamných cílů, úskoky, léčky, ignorují se pravidla a zažité normy válečnictví, nezastavují se braní rukojmích, zneužívání zajatců jako lidských štítů, případného zneužití ZHN – především zbraní biologických a chemických.

Asymetrické války představují přímou hrozbu pro celkem 5 okruhů cílů: a to:

hrozbu pro ústřední a vládní orgány, hrozbu pro energetické zdroje a systémy spojení, hrozbu pro infrastrukturu (průmyslovou a dopravní síť), hrozbu pro obyvatelstvo – může být zasaženo přímo i nepřímou (morální dopad), hrozbu pro ozbrojené síly.

⁷VIDÍM, J. *Globální terorismus v kontextu nových bezpečnostních hrozeb* [online]. 2006. [cit.2010-04-15]. Dostupné z < <http://www.eurabia.cz/Articles/226-globalni-terorismus-v-kontextu-novych-bezpecnostnich-hrozeb.aspx>>.

⁸VIDÍM, J. *Globální terorismus v kontextu nových bezpečnostních hrozeb* [online]. 2006. [cit.2010-04-15]. Dostupné z < <http://www.eurabia.cz/Articles/226-globalni-terorismus-v-kontextu-novych-bezpecnostnich-hrozeb.aspx>>.

Nové rozměry bezpečnosti:

Nové bezpečnostní hrozby, jak uvedeno výše, vyvolaly nutnost jejich předcházení, nutnost společného postupu nejvlivnějších aktérů dnešního světa - států, mezinárodních organizací. V tomto je spatřován význam společné zahraniční a bezpečnostní politiky států.

3 SPOLEČNÁ ZAHRANIČNÍ A BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA EU

3.1 Společná zahraniční a bezpečnostní politika - Historie, význam, cíle, nástroje, instituce

Historie společné zahraniční a bezpečnostní politiky

Evropská unie (EU) jako společenství demokratických států, spojených zásadami svobody, zásadami právního státu a úcty k lidským právům, tedy států, jež se rozhodly vzájemně spolupracovat a postupně integrovat v nadnárodní strukturu, která je výhodná pro všechny členské země, jak po stránce ekonomické, politické tak i v oblasti bezpečnosti.

Prvním pokusem o vytvoření poválečné obranné aliance (tedy prvním pokusem o vytvoření bezpečnostního mezinárodního uskupení, bezpečnostní politiky) byla obranná aliance mezi Francií a spojeným královstvím proti potenciálnímu útoku Německa po druhé světové válce na základě tzv. Smlouva z Dunkerque z r. 1947. Tato dohoda se stala později základem tzv. Bruselského paktu z roku 1948 (Západní unie). Bruselský pakt byl uzavřen mezi Belgií, Francií, Lucemburskem, Nizozemskem a Spojeným královstvím. Cílem byla sociální, kulturní, hospodářská a především vojenská spolupráce. Bruselský pak byl modifikován a stal se základem pro uzavření Pařížských dohod, na základě kterých byla založena vojenská a obranná aliance – Západoevropská unie (ZEU) v r. 1954 s platností od 1955.

V letech 1957 – 1987 vznikala postupně v Evropě společenství – Evropské hospodářské společenství (EHS), Evropské společenství pro atomovou energii (Euratom), později Evropské společenství uhlí a oceli (ESUO). V r. 1965 (s platností od r. 1967) byla dosud existující společenství sloučena pod společný název Evropská společenství. Cílem byla spolupráce zemí v oblasti sociální politiky, regionální a strukturální politiky, vědecko-výzkumné politiky a ekologické politiky.

Cíle EU v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky

Evropská unie (EU) může a má chránit společné zájmy členských států a být schopna účinně se postavit mezinárodním krizím, které ohrožují její zájmy. Měla by být schopna bránit hodnoty, na nichž je vystavěna, zájmy členských států, jejich nezávislost a bezpečnost. Měla by reagovat na současnou podobu bezpečnostních hrozeb. EU by měla být schopna hovořit v zahraničněpolitických otázkách jednotně a prosazovat společnou politickou vůli, neznamená to však zánik zahraničních politik jednotlivých členských států.

Společná zahraniční a bezpečnostní politika se zaměřuje na – ochranu společných hodnot, základních zájmů, nezávislosti a integrity EU v souladu se zásadami Charty OSN, posilování bezpečnosti Unie ve všech směrech, zachování míru a posilování mezinárodní bezpečnosti v souladu se zásadami Charty OSN a Helsinského Závěrečného aktu, na podporu mezinárodní spolupráce, rozvoj a upevňování demokracie a právního státu, na respektování lidských práv a základních svobod.

Orgány EU pro utváření a implementaci společné zahraniční a bezpečnostní politiky⁹:

1. Evropská rada

Jedná se o nejvyšší orgán, který určuje hlavní principy a obecné směry společné zahraniční a bezpečnostní politiky, rozhoduje o společné strategii, která bude unií následně naplňována. Sdružuje hlavy států a vlád členských států EU a předsedu Komise. Zasedání Evropské rady se koná 2x ročně. Rozhodnutí jsou přijímána na základě jednomyslnosti.

2. Rada Evropské unie

Je složena z ministrů zahraničních věcí. Rada je zodpovědná za přijímání rozhodnutí týkajících se společné zahraniční bezpečnostní politiky na základě obecných směrů, stanovených Evropskou radou. Má doporučovat Evropské radě společné strategie a ty pak naplňovat. Podřízeným orgánem Rady je v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky Politický výbor, který sleduje mezinárodní situaci v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky, vyhodnocuje zájmy unie, hodnotí a varuje před událostmi

⁹JAHODA, R. *Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU* [online]. [cit.2010-10-11]. Dostupné z <http://www.army.cz/avis/vojenske_rozhledy/2000_4/4.htm>.

a situacemi, které mohou mít negativní následky, včetně politických krizí, předkládají návrhy pro formování politiky EU v Radě EU.

3. Předsednictví Rady EU

Každých 6 měsíců se střídají členské země EU v předsednictví EU. Země, jež předsedá odpovídá za provádění rozhodnutí z oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky a reprezentuje EU v zahraničně politických otázkách. Předsednické zemi je při těchto úkolech nápomocen Vysoký představitel pro společné zahraniční a bezpečnostní politiky a generální tajemník Rady v jedné osobě. Tento asistuje Radě EU při formulování a naplňování politických rozhodnutí a tam, kde to bude nezbytné, jménem Rady EU, na požádání předsednictví, vede dialog s třetí stranou.

4. Evropská komise

Zapojuje se plně do prací v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky, účastní se jednání Rady EU.

5. Evropský parlament

V rámci parlamentu existuje parlamentní Výbor pro zahraniční politiku, bezpečnost a obrannou politiku. Parlament udržuje kontakty s mnoha zeměmi i mimo EU.

Plní funkci konzultativní, schvaluje všechny smlouvy o přístupu nových členských států.

Nástroje společné zahraniční a bezpečnostní politiky:

1. Společné strategie, společné akce, společná stanoviska

Po analýze zájmů členských zemí Rada EU podá Evropské radě doporučení příslušné strategie. O společných strategiích rozhoduje Evropská rada, dále společné akce a společné postoje. Společné akce přijímá Rada, která také rozhoduje o zaujímání společných postojů, s jejichž pomocí přispívá k naplnění společné strategie.

Pro společnou akci v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky je potřebná jednomyslnost. Jednomyslnost znamená, že přistoupení Unie k akci může být omezeno nesouhlasem jedné členské země.

Společné strategie – jedná se o konkrétní opatření v oblastech, kde existují důležité společné zájmy členských států. Společné strategie Rada EU naplňuje prostřednictvím přijímání společných opatření a společných stanovisek. Rada EU může přijmout společné stanovisko jménem unie k určité záležitosti, členské státy jsou povinny uvést svou politiku do souladu s těmito společnými stanovisky.

2. Společná opatření

Jsou přijímána Radou, týkají se konkrétní záležitosti, jedná se o praktické kroky. Každé opatření má svůj cíl, obsah, zdroje, aby bylo naplněno.

3. Mezinárodní smlouvy

Uzavírá Rada EU po projednání předsednictvím.

Hlavní principy a obecné směry společné zahraniční a bezpečnostní politiky stanovuje Evropská rada, sdružující hlavy států a vlád členských států spolu s předsedou Evropské komise. Při schvalování společných strategií je třeba souhlas všech členských států EU. Důležité jsou také zasedání ministrů zahraničí v Radě ministrů – tzv. Všeobecná rada.

3.2 Maastrichtská smlouva, Amsterodamská smlouva, Lisabonská smlouva

Novou oblastí spolupráce mezi evropskými státy byla tzv. Smlouva o Evropské unii – Maastrichtská smlouva z r. 1992, jenž vstoupila v platnost 1. 11. 1993. Maastrichtská smlouva vytvořila novou strukturu spolupráce tzv. 3 pilíře:

První pilíř tvoří stávající evropská společenství - na základě revidované Smlouvy o založení ES. Druhý pilíř tvoří společná zahraniční a bezpečnostní politika. Třetí pilíř tvoří spolupráce v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí.

Klíčová ustanovení Smlouvy o EU (Maastrichtská smlouva), týkající se 2. pilíře, byla následně revidována tzv. Amsterodamskou smlouvou z r. 1997, která vešla v platnost 1. 1. 1999.

Maastrichtská smlouva¹⁰ představuje základní dokument Unie, byla přijata v únoru 1992 a v platnost vešla po ratifikaci národními parlamenty v listopadu 1993. Stala se dalším mezníkem v procesu evropské integrace, vytváření stále užšího svazku mezi národy Evropy, je zaměřena na intenzivnější hospodářské a politické vztahy mezi členskými státy.

Jak bylo uvedeno výše, druhý a třetí pilíř tvoří dvě nové oblasti spolupráce, kde se politika utváří na mezinárodní úrovni. Druhý pilíř se zabývá právě Společnou zahraniční

¹⁰Smlouva o Evropské unii [online]. [cit.2010-10-11]. Dostupné z < http://www.euroskop.cz/gallery/2/758-smlouva_o_eu_puvodni_verze.pdf>.

a bezpečnostní politikou a třetí pilíř původně zahrnoval oblast justice a vnitřních záležitostí.

Maastrichtská smlouva o EU se skládá ze 7 hlav. Hlava V. je věnována ustanovením o Společné zahraniční a bezpečnostní politice. Jako nový nástroj se zavádějí „společné akce“, jejichž hlavní linie a zásadní rozhodnutí se schvalují jednomyslně.

Amsterodamská smlouva přinesla významné změny v procesu rozhodování o Společné zahraniční a bezpečnostní politice. Nastínila budoucí vývoj společné obranné politiky, který by mohl vést až ke společné obraně. Na základě Amsterdamské smlouvy byla vytvořena funkce vysokého představitele pro Společnou zahraniční a bezpečnostní politiku, kterým byl po jednání Evropské rady jmenován bývalý generální tajemník NATO Javier Solana.

Dne 26. 2. 2001 byla Nice podepsána Niceská smlouva, která pozměnila Smlouvy o Evropské unii. Vstoupila v platnost 1. 2. 2003. Změnila způsob rozhodování v Evropské unii.

Nový způsob rozhodování a hlasování v Radě **přinesla Lisabonská smlouva**, jejímž cílem je reformovat instituce EU a fungování EU. Byla podepsána v prosinci 2007 v Lisabonu, ratifikována 3. 11. 2009 a vstoupila v platnost 1. 12. 2009.

4 BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA V ČR

4.1 Historie, význam , zájmy bezpečnostní politiky ČR

Historie bezpečnostní politiky v ČR

ČR vznikla v roce 1993 na pozadí dramatických a zásadních přeměn globálního bezpečnostního prostředí. Tyto přeměny měly vliv i a celou řadu změn bezpečnostního prostředí České republiky. Česká republika si byla nebezpečnosti nových hrozeb plně vědoma, ale i přesto kroky vedoucí k jasnému definování bezpečnostních hrozeb pro ČR a obrany proti nim zůstávaly dlouhou dobu v obecné rovině. Změna nastala až s dokončováním příprav na přistoupení ČR k NATO a EU, kdy vznikaly první koncepční dokumenty.

Základním koncepčním dokumentem vlády, který tvoří rámec bezpečnostní politiky ČR je tzv. **Bezpečnostní strategie**. Jedná se o základní dokument, který definuje východiska bezpečnostní politiky ČR, bezpečnostní zájmy ČR, bezpečnostní prostředí, strategii

prosazování bezpečnostních zájmů ČR, definuje bezpečnostní hrozby, způsoby a prostředky, jak těmto hrozbám čelit. Nový typ hrozeb (mezinárodní terorismus, šíření zbraní hromadného ničení, organizovaný zločin, korupce) vyžaduje úzkou spolupráci s našimi spojenci v NATO a partnery v Evropské unii.

4.2 Bezpečnostní strategie ČR, charakteristika, systém

Dne 10. prosince 2003 schválila vláda stávající Bezpečnostní strategii ČR - základní koncepční dokument, který obsahuje nejdůležitější principy bezpečnostní politiky ČR. Novelizace Bezpečnostní strategie reaguje na změny v bezpečnostním prostředí a v postavení ČR v důsledku integračních procesů.

V souladu s vládním programovým prohlášením a v návaznosti na přijetí nové Strategické koncepce NATO předložilo dne 29. 11. 2010 Ministerstvo zahraničních věcí Bezpečnostní radě státu návrh harmonogramu aktualizace Bezpečnostní strategie ČR.

Bezpečnostní rada státu pověřila místopředsedu vlády a ministra zahraničních věcí, aby podle tohoto harmonogramu postupoval. Na aktualizaci Bezpečnostní strategie ČR se bude podílet celá řada orgánů státní správy i samosprávy. Záměrem Ministerstva zahraničí je využít proces aktualizace k intenzivní debatě s odbornou i širokou veřejností o bezpečnostní problematice. Předpokládá se, že nová Bezpečnostní strategie bude schválena ve létě roku 2011.

Bezpečnostní strategie pojímá bezpečnost komplexně od zajištění na úrovni jednotlivého občana až po úroveň celostátní. Klade důraz na ochranu elektronických, komunikačních a informačních sítí a na boj s korupcí a organizovaným zločinem. Obsahuje dvě nové kapitoly - Politiku v oblasti veřejné informovanosti a Bezpečnostní systém ČR. Nejdiskutovanější část textu - článek 42 - otevírá ČR možnost "angažovat se dříve, než krize vznikne", protože dopady útoků nestátních aktérů mohou dosáhnout masového měřítka a jsou zaměřeny především proti civilním cílům. Vláda nemůže připustit, aby bezprostřední a identifikovaná hrozba přerostla např. v teroristický útok s katastrofálními následky.

Východiskem pro Bezpečnostní strategii je ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR, zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR v platném znění a další navazující zákony :

- zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany ČR
- zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a změně některých zákonů (krizový zákon), který

vedle obecné odpovědnosti orgánů krizového řízení a dalších subjektů stanovuje i specifickou odpovědnost MV – koordinaci příprav na krizové stavy a jejich řešení

- zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému (zákon o IZS)
- zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a další.

V sedmi kapitolách Bezpečnostní strategie rozpracovává komplexně přístup ČR k zajištění své bezpečnosti :

Bezpečnostní strategie má následujících 7 kapitol :¹¹

- I.** Úvod
- II.** Východiska bezpečnostní politiky ČR
- III.** Bezpečnostní zájmy ČR
- IV.** Bezpečnostní prostředí
 - 1. Role států a mezinárodních organizací a postavení ČR
 - 2. Trendy v bezpečnostním prostředí
- V.** Strategie prosazování bezpečnostních zájmů ČR
 - 1. Zahraniční politika
 - 2. Obranná politika
 - 3. Politika v oblasti vnitřní bezpečnosti
 - 4. Hospodářská politika a zajišťování bezpečnosti
 - 5. Politika v oblasti veřejné informovanosti
- VI.** Bezpečnostní systém ČR
- VII.** Závěr

Význam některých kapitol nastiňuji níže.

¹¹ Ministerstvo zahraničních věcí, *Bezpečnostní strategie České republiky* [online].
[cit.2010-06-10]

http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/bezpecnostni_politika/bezpecnostni_strategie_ceske_republiky.htm
>

I. kapitola – Východiska bezpečnostní politiky ČR

Cílem bezpečnostní politiky ČR je bezpečnost státu a to jak vnitřní tak i vnější, obrana a ochrana státu a jeho občanů. Nástrojem je provázanost zahraniční, obranné a hospodářské politiky, prohlubování mezinárodní spolupráce. Za zajišťování bezpečnosti je odpovědná vláda, orgány na krajské a obecní úrovni, nezbytná je však i aktivní spoluúčasť občanů státu.

Bezpečnostní politika ČR vychází z principu nedělitelnosti bezpečnosti, ČR nemůže být lhostejná k bezpečnostní situaci ostatních národů, zemí, bude se podílet společně s mezinárodním společenstvím na řešení bezpečnostních problémů v ostatních zemích a regionech, nelze oddělovat bezpečnostní politiku ČR od bezpečnosti v EU.

ČR postupně buduje plně profesionální, moderně vyzbrojenou, vysoce mobilní a flexibilní armádu, jenž je schopna se účastnit aliančních či jiných mezinárodních operací i mimo území ČR. ČR vychází z hodnot kolektivní obrany a kooperativní bezpečnosti v rámci mezinárodních organizací a mnohostranných uskupení. Pilířem kolektivní obrany je pro naši republiku NATO. NATO v této souvislosti zastává základní bezpečnostní úlohu, ČR je členem NATO a zapojila se do činnosti EU, čímž významně posiluje svou bezpečnost. Základním posláním NATO je zajištění kolektivní obrany. Ke stabilitě v euroatlantickém prostoru významně přispívají vztahy NATO a EU s partnerskými zeměmi .

II. kapitola – Bezpečnostní zájmy ČR

V dokumentu- Bezpečnostní strategii, jsou bezpečnostní zájmy podle stupně důležitosti rozděleny na 3 skupiny:

a) životní zájmy – jedná se o zajištění existence ČR, suverenity, územní celistvosti a politické nezávislosti, obrany demokracie, právního státu a základních lidských práv a svobod obyvatel.

b) strategické zájmy – plnění strategických zájmů slouží k ochraně životních zájmů. Jedná se zejména o bezpečnost a stabilitu v euroatlantickém prostoru, zájem o pevnou vazbu v rámci NATO, budování strategického partnerství mezi NATO a EU, zájem o rozvíjení obranných schopností NATO a EU, o prevenci ozbrojených konfliktů, stabilizaci a demokratizaci, potírání mezinárodního terorismu, snižování rizik zbraní hromadného ničení a jejich ničení, snížení rizika napadení území ČR zbraněmi hromadného ničení, boj proti organizovanému zločinu a nelegální migraci, zajištění

ekonomické bezpečnosti, posilování konkurenceschopnosti domácího obranného průmyslu a zajištění odpovídající úrovně strategických rezerv, podporu šíření svobody a demokracie a principů právního státu.

- c) další zájmy- zvyšování kvality života občanů a efektivitu veřejné správy, ochrana životního prostředí, snižování kriminality, korupce, nelegálních obchodů a daňových úniků, potlačování extremismu, zvyšování efektivitu a profesionalitu státních institucí a soudnictví, podpora nových technologií, prevence a příprava na nepředvídatelné živelní, ekologické či průmyslové havárie a katastrofy, prevence a příprava na nepředvídatelný vznik a šíření nakažlivých smrtelných chorob.

III. Kapitola – Bezpečnostní prostředí

Tato kapitola se zabývá úlohou ČR a zapojení se do spolupráce v oblasti bezpečnostních otázek

- a) role států a mezinárodních organizací a postavení ČR

Hlavními aktéry mezinárodní politiky zůstávají státy, které pokud chtějí řešit bezpečnostní otázky v mezinárodním měřítku efektivně, musí se s řešením ztotožnit co největší počet států, proto hrají mezinárodní organizace vytvořené za účelem udržování a prosazování stability a míru důležitou roli. Tato skutečnost je tím důležitá, čím narůstají nové hrozby jako terorismus, šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů.

- b) trendy v bezpečnostním prostředí

V souvislosti s bezpečnostním prostředím se rozlišují 2 pojmy:

ba) hrozba – je cokoliv, co může poškodit zájmy ČR, může to být přírodní hrozba, hrozba nadaná vůlí a úmyslem – jedincem, skupinou, organizací, státem.

bb) riziko- jedná se o možnost, že s určitou pravděpodobností vznikne událost, která je nežádoucí, riziko je odvoditelné a odvozené z hrozby. Míra rizika se posuzuje na základě tzv. analýzy rizik.

Kvalitnější a účinnější analýzy a prostředky a systémy včasného varování jsou předpokladem pro předvídání hrozeb a možnost jejich šíření.

IV. Strategie prosazování bezpečnostních zájmů ČR

Tato kapitola řeší prosazování bezpečnosti v jednotlivých oblastech jako je

- a) zahraniční politika

ČR jako členská země NATO vychází při formulaci své bezpečnostní a obranné politiky ze Strategické koncepce NATO, klade důraz na předcházení ozbrojeným konfliktům a

řešení bezpečnostních problémů diplomatickými, politickými a dalšími nenásilnými prostředky, v případě vedení operace na podporu míru, bezpečnosti a stability je kladen důraz na dohodnutý postup vylučující z konzultací mezi NATO a EU. Pokud by prevence a úsilí o mírové řešení situací, které ohrožují či porušují mezinárodní mír a bezpečnost, ČR se připojí k donucovacím prostředkům včetně použití síly v souladu se závazky vůči NATO a EU a v souladu s principy Charty OSN. ČR přispívá podle svých možností civilními i vojenskými prostředky do mírových operací. ČR bude nadále podporovat veškeré programy a opatření v souvislosti s bojem proti novým hrozbám, usiluje o prohlubování účinnosti norem mezinárodního práva a posilování role mezinárodních soudních orgánů, usiluje o prohlubování mezinárodní ekonomické spolupráce.

b) obranná politika

Obranná politika je jedním ze základních nástrojů prosazování bezpečnostních zájmů ČR. Základním pilířem obrany ČR je členství v NATO, tím však přijímá závazek podílet se na zajištění bezpečnosti ostatních členských zemí a závazek přispívat ke stabilitě v euroatlantickém prostoru, závazek účastnit se operací na podporu míru a záchranných a humanitárních operací.

Nástrojem realizace obranné politiky jsou ozbrojené síly ČR, jejich nejdůležitější částí je Armáda ČR. Část ozbrojených sil je vyčleněna a připravována k účasti na aliančních operacích. Ozbrojené síly ČR se specializují zejména ve výstavbě jednotek a schopností v oblasti ochrany před ZHN. Ozbrojené síly se účastní mírových a humanitárních operací v rámci EU a OSN. Ozbrojené síly jsou připravovány k poskytování účinné pomoci Policii ČR a ostatním prvkům bezpečnostního systému. Obranná politika představuje též přípravu občanů. Vláda předkládá Parlamentu ČR k informaci hodnocení připravenosti ozbrojených sil včetně hodnocení efektivnosti vynaložených obranných výdajů.

c) politika v oblasti vnitřní bezpečnosti

Cílem politiky v oblasti vnitřní bezpečnosti je ochrana demokratických základů státu, zajištění vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku v ČR. Vláda klade důraz na profesionalitu a vysoké kvality příslušných bezpečnostních složek a orgánů. Mezi priority ČR v oblasti vnitřní bezpečnosti patří potlačování distribuce a prodeje a zneužívání omamných a psychotropních látek, boj proti korupci, proti závažné hospodářské kriminalitě, rasismu a politickému extremismu, podpora bezkonfliktního a tolerantního soužití národnostních a etnických menšin, potlačování obchodů se zbraněmi vojenským

materiálem, opatření proti šíření ZHN, ochrana důležitých informačních systémů a kritické infrastruktury, prevence kriminality, vytváření kapacit k ochraně veřejného zdraví, prevence zdraví, zabránit vzniku a šíření a omezení výskytu nakažlivých, zejména smrtelných onemocnění.

Integrovaný záchranný systém a další složky musejí profesionálně reagovat a zasahovat v případě mimořádných událostí či krizových situací, které jsou způsobeny teroristickými útoky, živelnými a ekologickými pohromami, průmyslovými haváriemi, nehodami a dalším nebezpečím, které ohrožuje životy, zdraví, majetek, životní prostředí, vnitřní bezpečnost či veřejný pořádek v ČR. ČR neustále rozvíjí koncepci krizového řízení a metodiku krizového plánování, koordinaci a sjednocování postupů orgánů státní správy a samosprávy, právnických a podnikajících fyzických osob při jejich přípravě na krizové situace.

d) hospodářská politika zajišťování bezpečnosti

Úkolem hospodářské politiky je vytvářet přijatelné ekonomické klima, minimalizace závislosti ekonomiky ČR na dodávkách z hospodářsky nebo politicky nestabilních oblastí.

e) politika v oblasti veřejné informovanosti

Je-li veřejnost průběžně informována o názorech a motivacích o opatření k zajištění bezpečnosti ČR, tím dojde k lepšímu pochopení bezpečnostní problematiky ze strany veřejnosti a ke zlepšení zpětné vazby.

V. Bezpečnostní systém ČR¹²

V této kapitole Bezpečnostní strategie je vymezena úloha správních úřadů, orgánů územní samosprávy, ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, záchranných sborů, havarijních, záchranných služeb aj.

Bezpečnostní systém je nástrojem pro realizaci bezpečnostní politiky ČR. Skládá z následujících prvků, které mají příslušné kompetence, prvky mají hierarchickou strukturu.¹³

¹² Ministerstvo zahraničních věcí, *Bezpečnostní strategie České republiky* [online]. [cit.2010-06-10]

http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/bezpecnostni_politika/bezpecnostni_strategie_ceske_republiky.htm

1>.

¹³ *Základy medicíny katastrof, bezpečnostní systém* [online]. [cit.2010-10-11]. Dostupné z <<http://zsf.sirdik.org/kapitola1/1-2-1-bezpecnostni-system-a-jeho-prvky>>.

a) prvky institucionální ústřední , kam spadá

prezident, parlament, vláda, ústřední vládní orgány

b) prvky institucionální územní

sem patří orgány krajů a dalších územních správních úřadů (Krajské hygienické stanice), krizové štáby krajů, orgány obcí

c) prvky výkonné

zahrnují ozbrojené síly ČR, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory, záchranné služby, havarijní služby, právnické a fyzické osoby (nemocnice)

ad aa) Prezident republiky má v oblasti bezpečnosti pravomoci dané Ústavou ČR a další legislativou. Je vrchním velitelem ozbrojených sil, má právo účastnit se zasedání Bezpečnostní rady státu.

ad ab) Parlament – v oblasti bezpečnosti má pravomoci týkající se schvalování zákonů, spolurozhoduje o orientaci BP, rozhoduje o vyhlášení stavu ohrožení státu, válečného stavu, rozhoduje o účasti republiky v obranných systémech, dává souhlas k vyslání ozbrojených sil mimo naše území, souhlas k pobytu cizích vojsk na našem území.

ad ac) Vláda – jako vrcholný výkonný orgán státní moci, je odpovědná za fungování BS. Může vyhlášovat nouzový stav v případě závažných krizových situací. Rozhoduje o vyslání ozbrojených sil mimo republiku se souhlasem Parlamentu. Vláda zřizuje pracovní orgány: Bezpečnostní radu státu (BRS) – vyhodnocuje bezpečnostní situaci, koordinuje, podává vládě pravidelné zprávy o stavu zajištění bezpečnosti ČR. BRS má stálé pracovní výbory (Výbor pro obranné plánování, Výbor pro civilní nouzové plánování, Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky, Výbor pro zpravodajskou činnost). Ústřední krizový štáb (ÚKŠ) je aktivován v době přímé hrozby a při vzniku krizové situace. Předsedou ÚKŠ je buď ministr vnitra či ministr obrany.

ad ad) Ústřední správní orgány – ministerstva a ostatní ústřední orgány v rámci zajišťování bezpečnosti ČR vycházejí z příslušných platných právních předpisů, především ze zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ústředních právních úřadů, ze zákona č. 241/2000Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy. Povinností ministerstev a jiných správních úřadů je pro řešení krizových situací zřídit krizové štáby (např. krizový štáb Ministerstva zdravotnictví, krizové štáby nemocnic a zdravotnických záchranných služeb, krizový štáb krajské hygienické stanice) zpracovávat krizové plány a to dle odvětví a oblastí , které účelově řídí.

Mezi ústřední správní orgány patří: ministerstvo zahraničních věcí, obrany, vnitra, financí, zdravotnictví a další ústřední správní úřady.

Úkoly jednotlivých správních orgánů:

- Ministerstvo zahraničních věcí má nezastupitelnou roli v oblasti koordinace zahraniční i vnitřní bezpečnosti republiky. Je koordinátorem humanitární pomoci poskytované do zahraničí, koordinátorem dokumentu Bezpečnostní strategie státu.

- Ministerstvo obrany – zajišťuje stát před vojenským ohrožením, koordinuje přípravy k obraně, navrhuje obrannou politiku státu, zabezpečuje mobilizační rozvinutí ozbrojených sil ČR, řídí vojenské zpravodajské služby. Řídí systém vojenského zdravotnictví (Ústřední vojenská nemocnice v Praze, Vojenské nemocnice v Brně a Olomouci). V době míru tyto nemocnice představují součást zdravotnických zařízení, ale v době vojenského ohrožení slouží potřebám ozbrojených sil. Koordinuje i polní zdravotnické kapacity

- Ministerstvo vnitra – zabezpečuje zajištění vnitřní bezpečnosti, řídí, kontroluje, zřizuje Policii ČR, HZS ČR, dále zajišťuje ostrahu státních hranic, koordinuje civilní nouzové plánování a krizové řízení, zajišťuje funkčnost integrovaného záchranného systému, včetně koordinace záchranných a likvidačních prací, zajišťuje komunikační síť pro IZS, vzdělávání v oblasti krizového řízení. Nejdůležitější organizací na úseku realizace opatření vnitřní bezpečnosti je HZS ČR.

- Ministerstvo financí- jeho působnost spočívá ve finančním zabezpečení zajištění bezpečnosti v souvislosti se správou státního rozpočtu.

- Ministerstvo zdravotnictví – má odpovědnost za připravenost zdravotnictví v bezpečnostním systému státu, řídí zdravotnickou infrastrukturu, zdravotnickou záchrannou službu.

- Mezi další ústřední orgány, které hrají významnou roli v oblasti bezpečnosti státu je Správa státních hmotných rezerv, která má na starosti koordinaci opatření v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy.

4.3 Ochrana obyvatelstva jako součást Společné zahraniční

a bezpečnostní politiky v EU a NATO, v ČR- vývoj, legislativa.

Koncepce ochrany obyvatelstva do r. 2013 s výhledem do r. 2020

4.3.1 Ochrana obyvatelstva jako součást společné zahraniční a bezpečnostní politiky

EU:

Počátek evropské spolupráce na úrovni Unie v oblasti ochrany obyvatelstva se datuje rokem 1985, kdy byla předložena tzv. Zelená kniha Evropské komise – Péče o naše životní prostředí. Návrhy, obsažené v tzv. Zelené knize byly v letech 1987-1994 konkretizovány.

Zásadními dokumenty ochrany obyvatelstva byly: Akční program Společenství pro ochranu před katastrofami (platný od r. 1997-2006) a Mechanismus Společenství na podporu spolupráce při nasazení k ochraně před katastrofami (platný od r. 2002-2006).

Rada EU svým rozhodnutím ze dne 26.2.2007 pod číslem 2005/0052 zřídila finanční nástroj pro civilní ochranu na období 2007-2013. Toto rozhodnutí stanoví nová pravidla finanční pomoci členským státům za účelem ochrany obyvatelstva, životního prostředí a majetku, kulturních dědictví v případě přírodních nebo antropogenních pohrom, teroristických činů a technologických, radiologických nebo ekologických havárií. Smyslem finančního nástroje též podpora zesílené spolupráce mezi členskými státy v oblasti civilní ochrany.

Byl vytýčen nový program **Mechanismus společenství na podporu zesílené spolupráce při asistenčních zásazích v oblasti civilní ochrany s platností na léta 2007-2013 (dále jen Mechanismus)**. Gesci za plnění tzv. Mechanismu v ČR má Ministerstvo vnitra – generální ředitelství HZS ČR. Mechanismus je aktuálním nástrojem mezinárodní pomoci mezi členskými státy. Na základě pravidel Mechanismu lze do postižených oblastí uvnitř i mimo EU vysílány koordinační týmy expertů, jenž jsou vysílány na místa neštěstí, aby koordinovaně řídily zásahy na místě neštěstí, posuzovaly nejvhodnější síly a prostředky, které mají být nasazeny k řešení situací. Týmy navazují kontakty s odpovědnými představiteli země, která pomoc potřebuje.

Funkcí Mechanismu je též identifikace sil a prostředků, které jsou k dispozici v členských státech EU, realizovat výcvikové programy, společné výcvikové kurzy a cvičení, zajištění dostupných zdravotnických prostředků – zásob vakcín, sér, krevních zásob, antibiotik pro postižené země. Velmi důležitou roli hraje Monitorovací a informační centrum (MIC) – 24 hodin denně poskytuje zemím postiženým katastrofou informace z databáze prostředků CO,

které nabízejí členské státy. MIC spolupracuje s národními informačními centry zúčastněných států.

NATO:

Od vzniku NATO se projevovaly mezi některými zeměmi snahy o spolupráci a vzájemnou pomoc v nevojenské (civilní) oblasti. Ovšem krizovou situací byla chápána především válka. V důsledku změn bezpečnostně-politické situace v Evropě začátkem devadesátých let, došlo k zásadním změnám i v koncepci NATO. Pravděpodobnost vzniku válečného konfliktu se snížila. Systém civilního nouzového plánování získal novou podobu. Do popředí vystoupily otázky plánování opatření pro případy nevojenských ohrožení a s tím spojený rozvoj krizového managementu. Systém civilního nouzového plánování si buduje každá země NATO samostatně. K zajištění spolupráce a k efektivnějšímu využití zdrojů jednotlivých zemí byl vytvořen Hlavní výbor pro civilní nouzové plánování, jenž koordinuje práci členských zemí NATO při výstavbě národních systémů civilního nouzového plánování. Pracovní výbor (podvýbory), kterých je osm a pět skupin, řeší a projednávají aktuální otázky v systému nouzového plánování v oblasti: civilního letectví, těžby surovin, zemědělství a potravinářství, průmyslu, civilních telekomunikací, civilní ochrany, monitorování a varování a v oblasti zdravotnických opatření.

Spolupráce v oblasti ochrany obyvatelstva mezi NATO a EU do r. 2001 prakticky neexistovala. Tato spolupráce nabrala obrátek po teroristickém útoku na Spojené státy americké v září 2001. Dochází k pravidelným pracovním kontaktům mezi zaměstnanci obou organizací, pravidelným schůzkám Výboru pro civilní nouzové plánování NATO a Výboru krizového řízení pro civilní ochranu EU, vzájemné účasti na seminářích, nácvičích a cvičeních, k výměně informací, sladění norem a postupů, výměně informací o příslušném výzkumu a vývoji v oblasti kritické infrastruktury, vzdělávání příslušníků profesionálních jednotek a jejich velitelů a také obyvatelstva.

4.3.2 Vývoj ochrany obyvatelstva v ČR, legislativa

Ochrana obyvatelstva jako organizovaný systém v našich zemích zaznamenal určitý historický vývoj, jenž lze rozdělit do několika časových úseků¹⁴

¹⁴KRATOCHVÍLOVÁ, D. *Ochrana obyvatelstva*, 1.vydání, Ostrava: Edice SPBI Spektrum 42, 2005. 140s. ISBN 80-86634-70-1.

1.Období 1935-1938

Ochrana obyvatelstva byla zaměřena na protiletdeckou ochranu. Byla založena organizace Civilní protiletdecké ochrany v r. 1935. Do roku 1935 byla ochrana obyvatelstva založena na fungování dobrovolné činnosti členů ČČK, hasičů, tělovýchovných organizací a skautských oddílů. Mezi hlavní úkoly ochrany obyvatelstva bylo zabezpečení obyvatelstva plynovými maskami a vybudování dostatečného počtu veřejných úkrytů.

Systém ochrany obyvatelstva vycházel ze zákona č. 82 o ochraně a obraně proti leteckým útokům ze dne 11. 4. 1935 a následně zákona č. 75 Sb., ze dne 8. 4. 1938. Tento zákon platil de facto do 15. 3. 1939 tj. do okupace, de iure mnohem déle tj. do r. 1961, kdy byl vydán zákon č. 40 o obraně Československé socialistické republiky. Složky protektorátní CPO byly podřízeny říšskoněmeckým složkám. V protektorátu byla provedena protiletdecká opatření podle německého vzoru.

2.Období 1945-1951

Jedná se o poválečné období, kdy docházelo k minimalizaci opatření k ochraně obyvatelstva, možnosti dalšího ozbrojeného konfliktu nebyla věnována přílišná pozornost, docházelo k likvidaci zařízení a materiálu protiletdecké ochrany - odstraňovaly se ochranné stavby zařízení. Od roku 1946 probíhala organizovaná likvidace protiletdecké ochrany spočívající především v odstraňování ochranných staveb, zařízení, zbytků původní organizační struktury a dalších opatření. Tuto likvidaci provádělo ministerstvo vnitra. Koncem roku 1947 byl zakázán prodej materiálů a zákaz rušení zařízení civilní protiletdecké ochrany a postupně se v rámci ministerstva vnitra začínají zakládat orgány civilní protiletdecké ochrany, dochází k budování oddělení MV BP _ 13- požární a civilní ochrany. Docházelo tedy k postupnému následnému znovuvybudování protiletdecké ochrany do r. 1951.

3.Období 1951-1957

Organizovaný systém civilní obrany a jeho výstavba byla v pojetí komunistické totality se zaměřením proti konvenčním zbraním. Civilní protiletdecká ochrana vycházela z Vládního usnesení o civilní obraně ze dne 13. 7. 1951. Na území republiky Československé byla zřízena civilní obrana, jejímž úkolem byla účinná obrana obyvatelstva, míst a závodů,

zejména před vzdušnými útoky. Řízením civilní obrany byl pověřen ministr vnitra a za určité úseky odpovědní jednotliví členové vlády. Za řízení civilní obrany v obcích, okresech a krajích předsedové národních výborů. Přílohou usnesení bylo Nařízení o základních úkolech a povinnostech v civilní obraně na území republiky Československé.

Pojem civilní obrana – CO se používal až do r. 1992. Pojem civilní obrana představoval širší rozsah opatření než pojem civilní ochrana, tedy v sobě zahrnovala nejen prvky ochranné, ale i obranné.

4.Období 1958-1975

Systém civilní obrany se zaměřoval na ochranu obyvatelstva a národního hospodářství proti použití ZHN. Padesátá a šedesátá léta minulého století jsou charakterizována především výstavbou stálých úkrytů pro obyvatelstvo v kategorizovaných prostorech a snahou o plošné zabezpečení ochrany obyvatelstva prostředky individuální ochrany.

5.Období 1975 – 1989

Systém řízení civilní obrany přešel z rezortu federálního ministerstva vnitra k rezortu federálního ministerstva obrany v r. 1976. Koncepce obrany obyvatelstva se zaměřovala na civilní obranu při přírodních katastrofách a průmyslových haváriích v období míru. V osmdesátých letech se na objektech organizovaly jednotky CO a byly ustavovány mobilní nevojenské jednotky se zvýšenou pohotovostí – teritoriální záchranné útvary CO. Obojí byly schopné provést záchranné a likvidační práce při napadení, při velkých provozních haváriích a živelních pohromách.

6.Období 1990-1992 a od r. 1993 do současnosti

V roce 1990 byla zahájena transformace tehdejší civilní obrany s cílem vytvořit nový moderní systém ochrany obyvatelstva, srovnatelný s odpovídajícími systémy v rozvinutých zemích. V podmínkách ČSFR a následně od r. 1993 v ČR se v oblasti civilní obrany odrážejí systémové, organizační i legislativní změny. K 31. 12. 1992 ukončil svoji činnost štáb CO ČSSR a jeho funkci převzal od 1. 1. 1993 Štáb CO ČR. Od 1. 1. 1994 úkoly civilní ochrany převzaly okresní úřady (magistráty měst). Transformace systému civilní ochrany v ČR, tedy v nových podmínkách vycházela z Usnesení vlády ČR č. 126 ke stavu civilní ochrany ČR ze dne 17. 3. 1993.

Usnesením vlády ČR č. 246 ze dne 29. 5. 1993 byly stanoveny zásady Integrovaného záchranného systému (dále jen IZS), přičemž civilní ochrana byla považována za jeden ze subjektů tohoto integrovaného záchranného systému.

IZS dle výše uvedeného unesení představuje soustředěný potenciál záchranných sil a prostředků, jedná se o systém vazeb, zabezpečující koordinovaný postup záchranných, pohotovostních a jiných služeb, orgánů státní správy a samosprávy, fyzických a právnických osob při likvidaci havárií.

1. 9. 1993 byl ministrem obrany zřízen Hlavní úřad Civilní obrany ČR, který spadal pod Ministerstvo obrany ČR. Od r. 1993 se hovoří o civilní ochraně obyvatelstva a od r. 2000 o ochraně obyvatelstva. Usnesením vlády ČR dne 20. 1. 1999 č. 53 byl vydán souhlas s převodem výkonu státní správy ve věci civilní ochrany z působnosti Ministerstva obrany do působnosti ministerstva vnitra a to od 1. 1. 2000. V r. 2001 byl v rámci Ministerstva vnitra vytvořeno Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR (dále jen GŘ HZS ČR) , do jehož struktur a do struktur HZS krajů integrovaly struktury Hlavního úřadu CO.

Mezi nejdůležitější legislativní normy, vztahující se k problematice ochrany obyvatelstva patří 8 zákonů a 10 nařízení a vyhlášek, jejichž výčet uvádím níže:

a) zákony

- Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR ve smyslu pozdějšího předpisu
- Zákon ČNR č. 133/1985 Sb., o požární ochraně ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opářeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky a o změně zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů , a zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, ve znění

- pozdějších předpisů (zákon o prevenci závažných havárií)
- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů
- b) Nařízení a vyhlášky
- Nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů
 - Nařízení vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníky osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva, ve znění pozdějších předpisů
 - Nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provádění zákona o požární ochraně, ve znění pozdějšího předpisu
 - Vyhláška Ministerstva vnitra č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci)
 - Vyhláška Ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany.
 - Vyhláška Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění pozdějšího předpisu
 - Vyhláška Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva
 - Vyhláška č.35/2007 Sb., o technických podmínkách požární techniky
 - Vyhláška Správy státních hmotných rezerv č. 498/2000 Sb., o plánování a provádění hospodářských opatření pro krizové stavy, ve smyslu pozdějšího předpisu
 - Nařízení vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníky osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva, ve smyslu pozdějšího předpisu

Usnesením vlády ČR č. 165 ze dne 25. 2. 2008 byla schválena **Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020.**¹⁵ V ní je položen důraz na úkoly

¹⁵Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020 politiky [online]. 2008 [cit.2011-02-12]. Dostupné z < www.mb-net.cz/?download=_/krizova-telefonni-cisla/koncepce-20co-20do-202013_vyhled-202020.pdf >.

a připravenost pracovníků veřejné správy, podnikové sféry, právnických a fyzických osob a občanů i školní mládeže při zajištění bezpečné společnosti, stanovuje základní organizační a technická opatření ochrany obyvatelstva (oblast, varování, evakuace, ukrytí, nouzového přežití, ochranu osob před kontaminací, oblast humanitární pomoci, spolupráci s neziskovými organizacemi, monitorování radiační, chemické a biologické situace, informování obyvatelstva), řeší otázky plánování a řešení opatření k ochraně obyvatelstva pro mimořádné události nevojenské a vojenské krizové situace, připravenost sil a prostředků, dále řeší zabezpečení finančních prostředků na ochranu obyvatelstva, harmonogram realizace opatření ochrany obyvatelstva do r. 2013, výhled do r.2020.

4.4 Integrovaný záchranný systém

4.4.1 Integrovaný záchranný systém – pojem, význam, vývoj

Pojem

Integrovaný záchranný systém (IZS) je efektivní systém vazeb, pravidel spolupráce a koordinace záchranných a bezpečnostních složek, orgánů státní správy a samosprávy, fyzických a právnických osob při společném provádění záchranných a likvidačních prací a přípravě na mimořádné události. Tak aby stručně řečeno „nikdo nebyl opomenut, kdo pomoci může a vzájemně si nikdo z nich nepřekážel.“¹⁶

Význam

IZS vznikl z potřeby každodenní činnosti záchranářů, zejména při složitých haváriích, nehodách a živelních pohromách, kdy je třeba organizovat společnou činnost všech, kdo mohou svými silami a prostředky, kompetencemi nebo jinými možnostmi přispět k provedení záchrany osob, zvířat, majetku nebo životního prostředí. IZS není institucí, nýbrž systém s nástroji spolupráce a koordinace složek, orgánů státní správy a samosprávy, fyzických a právnických osob při společném provádění záchranných a likvidačních prací, IZS je součástí systému pro zajištění vnitřní bezpečnosti státu¹⁷.

KOLEŇÁK, I. Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020 , *Časopis 112 číslo 4/2008, Odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*, Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR,2008.

¹⁶*Integrovaný záchranný systém* [online]. 26. 2 .2009 [cit.2011-02-12]. Dostupné z < <http://www.hzscr.cz/clanek/integrovaný-zachranny-system.aspx> >.

Vývoj

V důsledku rostoucího počtu negativních událostí a přírodních a technologických katastrof, v důsledku růstu složitosti jejich likvidace a náročnosti, byl dán podnět k úvahám o novém přístupu jejich řešení a to již na počátku devadesátých let minulého století. Praxe vedla k závěru, že je nutné ještě více prohloubit systém spolupráce mezi jednotlivými organizacemi či jejich složkami, které se podílejí na záchranných a likvidačních pracích. Spolupráce sice existovala, ale odvíjela se od separátních právních předpisů pro některé oblasti ochrany, ochrana před požáry, povodněmi, nákazami epidemiemi atd., existovaly tedy jednotlivé právní předpisy, které řešily ochranu izolovaně, neexistoval žádný právní předpis postihující oblast ochrany a záchrany jako celek. Spolupráce na místě zásahu uvedených složek v nějaké formě existovala vždy. Avšak odlišná pracovní náplň i pravomoci jednotlivých složek zakládaly a zakládají nutnost koordinace postupů.

Přípravy na legislativě začaly již v roce 1993. Výsledkem legislativní práce je zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů.

4.4.2 Integrovaný záchranný systém – struktura a principy činnosti

Struktura a principy řízení

IZS je právně vymezený, otevřený systém koordinace a spolupráce základních a ostatních složek, přičemž nosným pilířem ke Hasičský záchranný sbor ČR – (HZS ČR).

Základními složkami IZS je HZS ČR, jednotky požární ochrany zařazené do plošného krytí kraje JPO, zdravotní záchranná služba, Policie ČR. Mezi ostatní složky IZS patří vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, městská policie, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany, neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným likvidačním pracím.

Při společném zásahu se koordinace záchranných a likvidačních prací provádí na třech úrovních (taktické, operační, strategické). Na taktické úrovni jsou vymezeny pravomoci

¹⁷KRATOCHVÍLOVÁ, D. *Ochrana obyvatelstva*, 1.vydání, Ostrava: Edice SPBI Spektrum 42, 2005. 140s. ISBN 80-86634-70-1.

velitele zásahu, na operační úrovni probíhá řízení v operačních střediscích, zajišťujících obsluhu linek tísňového volání, ovládání systémů varování a vyrozumění obyvatelstva, v případě potřeby povolávají ostatní složky IZS dle daného stupně poplachového plánu IZS. Strategická úroveň předpokládá angažování starostů obecního úřadu s rozšířenou pravomocí, hejtmana kraje nebo Ministerstva vnitra do koordinační činnosti při provádění záchranných a likvidačních prací. V této souvislosti pracovním orgánem jsou krizové štáby, které postupují dle krizových plánů. Ke koordinační činnosti na strategické úrovni slouží havarijní plány (havarijní plán ČR, kraje, obce)

4.5 Hasičský záchranný sbor České republiky – HZS ČR

4.5.1 Požární ochrana v historii lidstva, v historii českých zemí a po listopadu 1989

Člověk v historii brzo poznal, že oheň je mu pomocníkem, dobrým sluhou, ale také že může být zlým pánem. Historie boje proti požárům je stará jako lidstvo samo. První stopy organizovaného boje proti požárům lze nalézt již ve starověku – Egyptě, Římě. První informace o prvním hasičském čerpadle pochází z r. 255 př.n.l.¹⁸ V císařském Římě vznikala hasičská družstva (vigiles) z řad otroků. Kromě profesionálních jednotek urgovalo v Římě dobrovolné sdružení řemeslníků pro hašení požárů. Někteří dobrovolníci za své skutky byli osvobozeni od daní.

Velké požáry středověkých měst vedly k tomu, že panovníci či představitelé měst vydávali směrnice jak požárům zabránit a jak je hasit (statut „O ohni“), ve kterém se ukládaly povinnosti občanům i jednotlivým cechům. Obdobně tomu bylo v následujících stoletích na feudálních panstvích, ale požární instrukce se stále více stávaly podrobnějšími. Podrobnější požární řády vznikaly v 16. a 17. století (Chrudim – r. 1510, Kutná Hora - r. 1559, Jihlava – r. 1613, pražská města – r. 1611, 1636, 1638)¹⁹. Snahy Marie Terezie vytvořit pevný, centralizovaně řízený stát našly odraz i v požární ochraně a to vydáním „Řádu hašení ohně pro města zemská, městečka a dědiny markrabství moravského“ z roku 1751. Pro Čechy byly

¹⁸*Hasiči, historie* [online]. 2008 [cit.2011-02-13]. Dostupné z < <http://sdh.mujblog.centrum.cz/clanky/historie-33182.aspx>>.

¹⁹*Historie hasičského hnutí* [online]. 2008 [cit.2011-02-13]. Dostupné z < <http://www.sdhstodulky.ic.cz/stodulky/historie.htm>>.

vydány patenty v r. 1755 pro královská města pražská, druhý patent pro venkov. Zde byla nařízení jak např. vyhlášovat požár, kdo musí pomáhat při hašení, pokuty, tresty za neuposlechnutí nařízení. Musely se stavět zvoničky k ohlašování požárů.

Syn Marie Terezie – Josef II. V r. 1785 vydal opět požární řád pro Čechy Moravu a Slezsko, v roce 1787 pak Požární řád pro markrabství moravské a vévodství slezské. Tyto požární řády podrobněji rozepisují povinnosti občanů (rozdělených do 9 skupin- kominíci, stolaři, kartáčníci,.....) jaké mají v jednotlivých skupinách povinnosti. Např.: skupina - kominíci , kováři, tesaři se musí dostavit k ohni jako první, musí mít žebříky, tyče, háky, musí zasáhnout a chránit ohrožené sousedy, skupina- řezníci a pekaři – jsou pověřeni odvozem stříkačky na místo požáru, pekaři musí zajistit pro chod stříkačky množství vody.²⁰

V letech 1854, 1856, 1858, 1863 vznikaly obecní německé dobrovolné hasičské sbory v Čechách. Na Moravě pak v r. 1868. Koncem roku 1870 bylo již na území tehdejších zemí Koruny české 20 sborů dobrovolných hasičů a v r. 1874 již 107.²¹ Významným krokem bylo v r. 1879 založení Ústřední zemské hasičské jednoty Království českého, jenž se v r. 1885 rozdělila na českou a německou sekci.

V 90. letech vznikaly samostatné české, německé a moravskoslezské jednoty, postupně vznikaly firmy, které se specializovaly na výrobu hasičské techniky. V roce 1919 byl v Brně ustanoven Svaz dobrovolného hasičstva československého. Uvedený stav neodpovídal potřebám průmyslového státu. Změna nenastala ani za protektorátu, byl pouze učiněn pokus o aplikaci zákona Německé říše o požární ochraně v Protektorátu Čechy a Morava. Aplikace nebyla uskutečněna.

Po válce požární ochrana byla zařazena pod působnost Ministerstva vnitra. Plnění úkolů zabezpečovaly národní výbory, jejichž výkonným orgánem bylo hasičstvo – dobrovolné, z povolání nebo závodní. Hasičstvo z povolání se povinně zřizovalo v obcích s počtem obyvatel nad 50 000 nebo i méně pokud o tom rozhodl krajský národní výbor. Zásadní reorganizace požární ochrany nastala s přijetím zákona o státním požárním dozoru a požární

²⁰ *Historie hasičského hnutí* [online]. 2008 [cit.2011-02-13]. Dostupné z <<http://www.sdhstodulky.ic.cz/stodulky/historie.htm>>.

²¹ *Historie profesionálního hasičského hnutí v českých zemích* [online]. 2010 [cit.2011-02-13]. Dostupné z <<http://www.hzscr.cz/clanek/historie-profesionalni-pozarni-ochrany-v-ceskych-zemich.aspx>>.

ochraně v r. 1953. Odpovědnost za požární bezpečnost měly národní výbory, státní požární dozor, ministr vnitra. Výkonnými jednotkami se staly veřejné a závodní jednotky. Vydáním nového zákona o požární ochraně v r. 1958 postupně dochází k decentralizaci. Celá řada státních funkcí byla předána dobrovolné organizaci – Československý svaz požární ochrany.

V 70. letech se stala celá řada změn v profesionální požární ochraně. Zásahy profesionálů nebyly jen u požárů, ale začali zasahovat i u dopravních nehod, živelných pohrom apod., což platí dodnes. Profesionální jednotky hasičů postupně přebíraly větší kompetence v oblasti přípravy státu a jeho orgánů na mimořádné události a provádění záchranných a likvidačních prací během mimořádných událostí.

V roce 1985 byl vydán zákon o požární ochraně, který přes určité novelizace dosud zůstává v platnosti. Hasičský záchranný sbor ČR tj. název, který si nesou příslušníci profesionálních hasičů od r. 1995. V roce 2000 v souvislosti se schválením jiných nových zákonů byl schválen zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru ČR byla vytvořena nová struktura a vymezeny základní úkoly sboru. Hasičský záchranný sbor jak bylo uvedeno výše představuje základní a nejdůležitější složku integrovaného záchranného systému.

4.5.2 Hasičský záchranný sbor ČR a jeho struktura

Základním posláním Hasičského záchranného sboru ČR je chránit životy, zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech, ať již se jedná o živelní pohromy, průmyslové havárie či teroristické útoky.

Hasičský záchranný sbor ČR je základní složkou integrovaného záchranného systému (IZS), který zabezpečuje koordinovaný postup při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. Hasičský záchranný sbor ČR při plnění svých úkolů spolupracuje s ostatními složkami IZS i se správními úřady a jinými státními orgány, orgány samosprávy, právníckými a fyzickými osobami, neziskovými organizacemi a sdruženími občanů.

Hasičský záchranný sbor ČR v současnosti hraje stěžejní roli i v přípravách státu na mimořádné události. Od roku 2001, kdy došlo ke sloučení Hasičského záchranného sboru ČR

(HZS ČR) s Hlavním úřadem civilní ochrany, má HZS ČR ve své působnosti i ochranu obyvatelstva - podobně, jako tomu je i v některých dalších evropských státech.

Hasičský záchranný sbor ČR (HZS ČR) tvoří generální ředitelství HZS ČR, které je organizační součástí Ministerstva vnitra, 14 hasičských záchranných sborů krajů a Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany ve Frýdku-Místku. Součástí Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR jsou také vzdělávací, technická a účelová zařízení: Odborná učiliště požární ochrany (ve Frýdku-Místku, Brně, Chomutově a Borovanech), Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč, Technický ústav požární ochrany Praha, Opravárenský závod Olomouc a Základna logistiky Olomouc.

5 OCHRANA OBYVATELSTVA PŘED POVODNĚMI NA ÚROVNI ČR, STŘEDOČESKÉHO KRAJE A OBCE SEDLČANY

5.1 Povodňový plán ČR, povodňový plán Středočeského kraje – součástí Krizových plánů

Pro Českou republiku povodně představují největší přímé nebezpečí. Dochází ke ztrátám na lidských životech, výrazným materiálním škodám v postižených oblastech, negativním ekologickým dopadům a v neposlední řadě také k devastaci kulturního dědictví. Dopady povodní v ČR jsou shrnuty takto:

- a) dochází ke ztrátě životů, poškození lidského zdraví, ke zničení obydlí, zemědělské úrody, průmyslových podniků, vegetace, k úhynu hospodářských zvířat, ke znehodnocování zdrojů pitné vody, skladů potravin, surovin, materiálů atd.
- b) vznikají infekce, epidemie, hladomor, rozrušení infrastruktury území, komunikačního a energetického systému.“²²

Potřeba plánovité ochrany před povodněmi je čím dál tím více aktuálnější, je nutno se tímto problémem zabývat a uvědomovat si sílu přírodního nebezpečí. Legislativa ČR rozděluje povodně dvou typů:

- a) povodně v důsledku meteorologických jevů
- b) povodně spojené s protržením hrází vodních děl tzv. zvláštní povodně.

²² PROCHÁZKOVÁ, D. *Živelné a jiné pohromy* [online]. 2004. [cit.2011-02-13]. Dostupné z < <http://www.cityplan.cz/bezpecnost/vysledky/pohromy.html> >.

Ochrana před povodněmi je upravena vodním zákonem a prováděcími předpisy k němu. Postup a odpovědnost při záchranných pracích při povodni řeší zákon o IZS a krizový zákon. Odstraňování povodňových škod řeší zákon č. 12/2002 Sb., o státní pomoci při obnově území postiženého živelní nebo jinou pohromou a o změně zákona č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojišťovnictví), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o státní pomoci při obnově území).²³

Zkušenosti z katastrofální povodně v červenci 1997 vyvolaly zvýšenou společenskou objednávku systémových opatření pro řešení rozsáhlých povodní, pro odstraňování následků povodní a zejména pro zkvalitnění prevence před povodněmi. Následné povodně v letech 1998, 2000, zejména extrémní povodeň v srpnu 2002 vedly k dalšímu zkvalitnění systému ochrany před povodněmi.

Vláda usnesením ze dne 19. dubna 2000 č. 382 schválila **Strategii ochrany před povodněmi pro území ČR**, která se stala základním politickým dokumentem v oblasti povodňové ochrany. Návazně na tuto strategii vláda usnesením ze dne 13. září 2000 č. 897 vzala na vědomí materiál **Záměry tvorby programů prevence před povodněmi**, který definoval programy prevence před povodněmi v gesci jednotlivých odpovědných resortů.

První velkou prověrkou realizace uvedených dokumentů byla katastrofická povodeň v srpnu 2002, která prověřila činnost povodňových komisí, krizových štábů, ústředních orgánů, základních a ostatních složek IZS, správců povodí, vlastníků (správců) vodních děl, Českého hydrometeorologického ústavu a celé řady dalších organizací.

Vláda svým usnesením v roce 2002 uložila MŽP zorganizovat vypracování projektu **Vyhodnocení katastrofální povodně v srpnu 2002**. Byl vypracován souhrnný přehled problémů, které byly identifikovány v průběhu řešení krizové situace vzniklé v důsledku rozsáhlých povodní v srpnu 2002, který je přílohou usnesení Bezpečnostní rady státu ze dne 12. listopadu 2002.

Na legislativní nedostatky, které ovlivnily koordinaci a řízení ochrany před následky katastrofické povodně v srpnu roku 2002, bylo reagováno zejména novelizací vodního

²³Zpráva o stavu zajištění bezpečnosti ČR v oblasti ochrany před mimořádnými událostmi [online]. 2006. [cit.2011-02-14]. Dostupné z < http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2006/zprava_mu.pdf >.

zákona, a to zákonem č. 20/2004 Sb., kterým byly namísto předchozích povodňových komisí ucelených povodí zavedeny povodňové komise krajů. Tuto zásadní změnu si vyžádaly kompetence hejtmánů za krizových situací, které jsou i při povodních vázány na území krajů.

Hejtman každého kraje zřizuje povodňovou komisi kraje a je jejím předsedou. Jako základní pracovní dokument povodňové komise kraje byl nově zpracován **povodňový plán správního obvodu kraje**. V současné době jsou všechny povodňové plány správního území krajů zpracovány v souladu s **Povodňovým plánem ČR**, který v roce 2004 aktualizovalo MŽP ve spolupráci s dotčenými orgány veřejné správy.

V září 2005 byl ve spolupráci MŽP, Mze a MV vydán **Metodický pokyn MŽP pro zpracování plánu ochrany území pod vodním dílem před zvláštní povodní**. Zpracování těchto plánů se uvažuje v návaznosti na dokončování veškerých potřebných hydrologických podkladů v letech 2006 a 2007.

MŽP dále zpracovalo, jako součást svého krizového plánu, typový plán **Povodně velkého rozsahu**, který stanoví postup při řešení této situace v souladu s krizovým zákonem. Principy ochrany před povodněmi vycházejí ze základní zásady, že povodním nelze zabránit. Lze však jejich průběh ovlivňovat a omezovat rozsah povodňových škod a následků v tomto lze spatřovat obrovský význam povodňových plánů.

5.1.1 Povodňový plán ČR

Povodňový plán ČR²⁴ je základním dokumentem pro ústřední řízení povodňové ochrany v ČR. Je součástí Krizového plánu ČR. Povodňový plán je každoročně podroben přezkoumání a na základě výsledků může být případně upraven nebo doplněn. Tento plán je podkladem pro rozhodování Ústřední povodňové komise pro případ povodní ohrožujících větší územní celky. Podrobnější informace pro činnost Ústřední povodňové komise, pokud nejsou zahrnuty v Povodňovém plánu ČR, jsou uloženy v krajských povodňových plánech. Povodňový plán ČR je též distribuován předsedům krajských povodňových komisí, členům ÚPK, Českému hydrometeorologickému ústavu.

²⁴*Povodňový plán České republiky* [online]. 2006. [cit.2011-02-13]. Dostupné z <http://www.dppcr.cz/html_pub/index.html?j_info.htm>.

Povodňový plán ČR obsahuje charakteristiku území ČR, charakteristiku přirozených a zvláštních povodní, průběh povodní, způsob zástavby a využití záplavového území, údaje o včasné informovanosti o povodňovém nebezpečí, údaje o organizaci povodňové ochrany v ČR, seznam nádrží významných pro ochranu před povodněmi, údaje o struktuře řízení povodňové ochrany, opatření k ochraně před povodněmi, stupně povodňové aktivity, úkoly ústřední povodňové komise, Ministerstva vnitra, Policejního prezidia, Integrovaného záchranného systému, Ministerstva obrany, Armády ČR, údaje o informovanosti v případě povodí, informace o koordinaci povodňových aktivit v oblastech povodí, přílohy.

5.1.2 Povodňový plán Středočeského kraje

Zpracování **povodňového plánu Středočeského kraje**²⁵ zabezpečuje Odbor životního prostředí a zemědělství krajského úřadu se správci povodí a dalšími účastníky ochrany před povodněmi. Je součástí krizového plánu kraje. Náležitosti plánu stanovuje vodní zákon a vychází se též z Povodňového plánu ČR. Krajský povodňový plán obsahuje:

- titulní list – vymezení okresů, obcí s rozšířenou působností, povodňové orgány, kdo vypracoval, potvrzení o souladu s povodňovým plánem ČR
- úvod - kdo zpracoval, revize povodňového plánu
- věcnou část- která zahrnuje údaje potřebné pro zajištění ochrany před povodněmi, určení povodňových orgánů a jejich kompetence, opatření k ochraně před povodněmi, charakteristiku zájmového území, klimatologickou charakteristiku, vodní toky, druh a rozsah ohrožení, záplavová území, situace a popis ohroženého území, informační zabezpečení, směrodatné limity pro vyhlášení stupňů povodňové aktivity
- organizační část – zde jsou úkoly účastníků ochrany před povodněmi, seznamy, adresy a způsob spojení na účastníky ochrany před povodněmi, jejich úkoly včetně organizace hlásné a hlídkové služby, evakuační místa, povodňové plány ORP.
- grafickou část- obsahuje zpravidla mapy nebo plány, na kterých jsou zakresleny zejména záplavová území, evakuační trasy a místa soustředění, hlásné profily a informační místa , přílohy s uvedením seznamu předpisů

²⁵Povodňový plán Středočeského kraje [online]. 2009. [cit.2011-02-14]. Dostupné z <http://mapy.kr-stredocesky.cz/pov_plan/plan/html/index.html>.

5.1.3 Krizový a povodňový plán obce Sedlčany

Charakteristika obce Sedlčany

Sedlčany jsou městem středního Povltaví cca s 8000 obyvateli, velikost katastru činí 3647 ha. Správním obvodem Sedlčan protéká vodní tok – Vltava a to přes obce: Dublovice, Klučenice, Křepeň, Milešov, Nalšovice, Radíč, Svatý Jan, Krásná Hora. Vlastním městem protéká potok Mastník. Na území města se nachází několik větších podniků a organizací: Povltavské mlékárny, Sedlčanské strojírny, KDS, Zimní stadion TJ Tatran Sedlčany.

Krizový plán obce Sedlčany

Pro případ mimořádných událostí má obec Sedlčany zpracován havarijný a krizový plán, jehož součástí je i povodňový plán. V souvislosti s reformou obecní správy v r. 2003 vznikl na MěÚ Sedlčany nový odbor – odbor krizového řízení. Organizační struktura orgánů města a MěÚ Sedlčany včetně zařazení odboru krizového řízení je uvedena v příloze č. I mé práce. Sídlo odboru krizového řízení je uvedeno na internetových stránkách města a sídlí v 2. patře budovy čp. 336 v Nádražní ulici. Současně jsou i na internetu uvedeny telefonické, faxové a e-mailové kontakty spolu s uvedením jména pracovníka odboru. Krizovými orgány na úrovni obce jsou Bezpečnostní rada, Krizový štáb, Povodňová komise ORP Sedlčany. Jejich činnost se řídí Krizovým plánem Středočeského kraje a obce. Krizový plán kraje byl rozpracován na podmínky správního obvodu ORP Sedlčany. Předsedou Bezpečnostní rady je starosta obce, funkci tajemníka Bezpečnostní rady plní zastupitel města na odboru obrany a ochrany tj. odboru krizového řízení.

Bezpečnostní rada m.j. projednává: zajištění připravenosti správního obvodu určené obce na krizové situace včetně návrhů opatření, způsob seznamování osob (právnických, fyzických) s charakterem možného ohrožení ve správním obvodu obce, s připravenými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení, shromažďování nezbytných údajů o osobách, které v době krizového stavu přechodně změní pobyt, plán evakuace osob z ohroženého území správního obvodu určené obce, zprávy o stavu prostředků pro varování osob, způsob náhradního varování, o činnosti a připravenosti složek IZS umístěných ve správním obvodu obce.

Krizový plán obsahuje složení bezpečnostní rady (předsedy, tajemníka a dalších členů – vedoucího oddělení Policie ČR, ředitele územního odboru HZS, ředitele Městské policie,

ředitele záchranné zdravotnické služby, Sdružení dobrovolných hasičů) s uvedením jmen, příjmení, funkcí, adres a telefonů.

Mimořádné události hrozící v obci

1.

Nejčastější a nejpravděpodobnější hrozící mimořádnou událostí pro obec jsou povodně a to v případě vzednutí hladiny potoka Masníku, který představuje pro vlastní město největší ohrožení. Obec Nedrahovice je ohrožena povodněmi ze Sedlského potoka. Povodně se netýkají svým rozsahem většiny obyvatelstva, nejedná se o zatopení s nutností evakuace, hrozí však značné materiální škody. Povodňový plán obce uvádí vytipovaných 70 nemovitostí (pozemků, budov), které jsou bezprostředně ohroženy a zároveň postupy a doporučení v přípravě na povodeň. Plošná evakuace se předpokládá z prostorů vodních děl Orlík, Kamýk. Evakuuje se část obce –Dublovice.

2.

Jiným možným ohrožením v obci se jeví únik nebezpečných látek – zejména amoniak, který se používá jako chladicí medium v Povltavských mlékárnách a v Zimním stadionu TJ Tatran Sedlčany. Oba objekty mají proti úniku této látky zabezpečeny své provozy a vypracovány vlastní havarijní plány. V obci Vysoký Chlumeč – Lobkowiczský pivovar.

3.

Dalším možným ohrožením v obci jsou požáry. Nutno volat tísňové linky. Na internetových stránkách jsou informace o opatřeních k záchraně osob a pak majetku v případě požárů.

Mimořádné události a varování sirénami

Zvuk sirény upozorňuje na možnost vzniku mimořádné události, či již k mimořádné události došlo, jenž ohrožuje životy, zdraví občanů, majetek a životní prostředí.

Dále je možno využít hlášení z mobilních tlampačů na vozidlech HZS, policie ČR a městské policie. Informace o vývoji mimořádných událostí se vysílají hromadnými sdělovacími prostředky.

Evakuace obyvatelstva

Varování, evakuaci a ukrytí osob před hrozícím nebezpečím zajišťují orgány obce. Evakuaci osob rovněž může nařídit velitel zásahu. Evakuace se provádí do předem určeného místa náhradního ubytování a stravování. Na území ve správním obvodu ORP Sedlčany se předpokládá provádění objektové evakuace při vzniku provozních havárií s únikem

nebezpečných škodlivin. Při nařízené evakuaci obyvatel jsou stanoveny pokyny složek IZS a orgánů zabezpečujících evakuaci, dodržování zásad evakuace. Pro případ vzniku mimořádné situace nebo nařízené evakuace je obyvatelstvo informováno o obsahu evakuačního zavazadla.

Povodňový plán obce Sedlčany

V povodňovém plánu Středočeského kraje jsou Sedlčany uvedeny v seznamu obcí s rozšířenou pravomocí (ORP). Mezi ně patří i obec Sedlčany. Sedlčany mají zpracován povodňový plán svého správního obvodu. Krajský úřad Středočeského kraje potvrdil soulad s povodňovým plánem Středočeského kraje a to dne 16. 3. 2005 pod zn. 29180/2005/OŽP-Bab. Povodňový plán je součástí krizového plánu obce.

Je koncipován do 3 částí: věcná část – ta je věnována povodňovým prohlídkám, předpovědní a hlásné povodňové službě, zřízení hlídkové služby, hlásnému profilu v Radíči. Organizační část určuje Povodňová komise. Dále je uvedeno její složení. Je určeno, kde má být dokumentace povodňové komise uložena, spojení na členy bezpečnostní rady, adresy. Pokud nastane povodňová aktivita hlídková služba je posílena o Spolek dobrovolných hasičů.

Grafická část – zahrnuje mapy záplavových území s identifikací rozsahu možné povodně a ohrožených objektů.

ZÁVĚR A NAPLNĚNÍ CÍLE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Orgány státní správy a samosprávy, právnické a podnikající fyzické osoby provádějí koordinaci a sjednocování postupů při přípravě na krizové situace. Cílem je dynamicky, pružně reagovat na aktuální stavy. Předložená práce prokazuje, že bezpečnost je pojmána komplexně a to od zajištění na úrovni jednotlivého občana až po úroveň celostátní a zpět, právě v oblasti ochrany před povodněmi.

Krizový plán obce včetně povodňového plánu je vypracován velmi dobře a přehledně, což ostatně potvrdil Krajský úřad Středočeského kraje. Opírá se o Krizový a povodňový plán Středočeského kraje, vychází z právních předpisů a zákonů krizového řízení. Organizační část je velmi přehledná. V grafické části jsou přehledné mapy s kritickými objekty. Zároveň jsou uvedeny možnosti náhradního ubytování v případě evakuace obyvatelstva.

Součástí krizového plánu obce je i vyhláška Městského zastupitelstva v Sedlčanech č. 29/98 ze dne 15. 7. 1998 o požárním řádu. Požární řád stanoví zásady organizace a provádění požární ochrany v územním obvodu města, stanovuje povinnosti právnických a fyzických osob na úseku požární ochrany, obec zřídila jednotky Sboru dobrovolných hasičů ve svém územním obvodu, stanovuje zdroje požární vody, v řádu jsou uvedeny ohlašovny požárů, výpis z poplachového plánu okresu. Trvalé zabezpečení požární ochrany obce zajišťuje jednotka Sboru dobrovolných hasičů Sedlčany a stanice Hasičského záchranného sboru okresu Příbram.

Zpracovaný krizový plán včetně povodňového plánu obce Sedlčany hodnotím jako velice přehledný nejen pro samotné orgány řízení, ale i pro občany.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Literární zdroje

1. KRATOCHVÍLOVÁ, D. *Ochrana obyvatelstva*. 1.vydání, Ostrava: Edice SPBI Spektrum 42, 2005. 140s. ISBN 80-86634-70-1.
2. MARTÍNEK, B., ADAMEC, V., HANUŠKA, Z. *Řešení mimořádných událostí a krizových situací, příručka pro starosty obcí a referenty prevence Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska*. 1.vydání, Praha: MV generální ředitelství HZS, 2006, 28s. ISBN 80-86640-64-7.
3. PROCHÁZKOVÁ, D. *Metodika pro odhad nákladů na obnovu majetku c územích postižených živelní nebo jinou pohromou*. Ostrava: Edice SPBI Spektrum 11, 2007, ISBN 978-80-86634-98-2.
4. ŠENOVSKÝ, M., ADAMEC, V., ŠENOVSKÝ, P. *Ochrana kritické infrastruktury*. 1.vydání, Ostrava: Edice SPBI Spektrum 51, 2007, 141s. ISBN 978-80-7385-025-8.
5. ŠENOVSKÝ, M., ADAMEC, V. *Základy krizového managementu*. 2.vydání, Ostrava: Edice SPBI Spektrum 28, 2004, 102s. ISBN 80-86634-44-2.
6. ŠENOVSKÝ, M., ADAMEC, V., HANUŠKA, Z. *Integrovaný záchranný systém*. 1.vydání, Ostrava: Edice SPBI Spektrum, 2005, 157s. ISBN 80-86634-65-5.
7. ŠENOVSKÝ, M., ADAMEC, V., HANUŠKA, Z. *Integrovaný záchranný systém*. 1.vydání, Ostrava: Edice SPBI Spektrum, 2005, 157s. ISBN 80-86634-65-5.
8. ŠILHÁNEK, B., DVOŘÁK, J. *Stručná historie ochrany obyvatelstva v našich Podmínkách*. Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2003, ISBN 80-86640-12-4.
9. KOLEŇÁK, I. *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020*, *Časopis 112 číslo 4/2008, Odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva*. Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2008.
10. *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020, schválená usnesením vlády č. 165 ze dne 25. 2. 2008, Časopis 112 číslo 4/2008 – příloha časopisu, Odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany Obyvatelstva*. Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2008.
11. *Krizový a povodňový plán obce Sedlčany*

12. Nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů
13. Vyhláška Městského zastupitelstva v Sedlčanech č. 29/98 ze dne 15.7.1998
14. Vyhláška č.35/2007 Sb., o technických podmínkách požární techniky
15. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany.
16. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
17. Zákon ČNR č. 133/1985 Sb., o požární ochraně ve znění pozdějších předpisů
18. Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů
19. Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů
20. Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů

Elektronické zdroje

1. *Komparace* [online]. Internetová encyklopedie Wikipedia, česká verze, [cit.2010-12-11]. Dostupný z WWW: < <http://cs.wikipedia.org/wiki/Komparace>>.
2. *Analysa* [online]. Internetová encyklopedie Wikipedia, česká verze, [cit.2010-12-11]. Dostupný z WWW:< <http://cs.wikipedia.org/wiki/Analysa>>.
3. *Synteza* [online]. Internetová encyklopedie Wikipedia, česká verze, [cit.2011-02-11]. Dostupný z WWW:< <http://cs.wikipedia.org/wiki/Syntesa>>.
4. *Dedukce* [online]. Internetová encyklopedie Wikipedia, česká verze, [cit.2011-02-11]. Dostupný z WWW:< <http://cs.wikipedia.org/wiki/Dedukce>>.
5. *Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení a plánování obrany státu, Praha 2004, Ministerstvo vnitra ČR, odbor bezpečnostní politiky* [online]. 22.9.2009 [cit.2011-02-11].Dostupný z WWW: <<http://www.mvcr.cz/informacni-servismimoradne.udalosti.aspx> >.
6. *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020 politiky* [online]. 2008 [cit.2011-02-12]. Dostupný z < www.mb-net.cz/?download=/_krizova-telefonni-cisla/koncepce-20co-20do-202013_vyhled-202020.pdf >.

7. *Integrovaný záchranný systém* [online]. 26. 2. 2009 [cit.2011-02-12]. Dostupný z WWW: < <http://www.hzscr.cz/clanek/integrovaný-zachranny-system.aspx> >.
8. *Hasiči, historie* [online]. 2008 [cit.2011-02-13]. Dostupný z WWW: < <http://sdh.mujblog.centrum.cz/clanky/historie-33182.aspx>>.
9. *Historie hasičského hnutí* [online]. 2008 [cit.2011-02-13]. Dostupný z WWW: < <http://www.sdhstodulky.ic.cz/stodulky/historie.htm>>.
10. *Historie profesionálního hasičského hnutí v českých zemích* [online]. 2010 [cit.2011-02-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/historie-profesionalni-pozarni-ochrany-v-ceskych-zemich.aspx>>.
11. PROCHÁZKOVÁ, D. *Živelné a jiné pohromy* [online]. 2004. [cit.2011-02-13]. Dostupný z WWW: < <http://www.cityplan.cz/bezpecnost/vysledky/pohromy.html> >.
12. *Povodňový plán České republiky* [online]. 2006. [cit.2011-02-13]. Dostupný z WWW: < http://www.dppcr.cz/html_pub/index.html?j_info.htm>.
13. *Povodňový plán Středočeského kraje* [online]. 2009. [cit.2011-02-14]. Dostupný z WWW: < http://mapy.kr-stredocesky.cz/pov_plan/plan/html/index.html>.
14. *Plánovací dokumentace krizového řízení* [online]. 2008. [cit.2011-02-14]. Dostupný z WWW: < <http://kr-stredocesky.cz/portal/instituce/krizove-rizeni/planovaci-dokumentace/>>.
15. *Smlouva o Evropské unii* [online]. [cit.2010-10-11]. Dostupný z WWW: < http://www.euroskop.cz/gallery/2/758-smlouva_o_eu_puvodni_verze.pdf>.
16. JAHODA, R. *Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU* [online]. [cit.2010-10-11]. Dostupný z WWW: < http://www.army.cz/avis/vojenske_rozhledy/2000_4/4.htm>.
17. *Ministerstvo zahraničních věcí, Bezpečnostní strategie České republiky* [online]. [cit.2010-06-10]. Dostupný z WWW: http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/bezpecnostni_politika/bezpecnostni_strategie_ceske_republiky.html>.
18. *Základy medicíny katastrof, bezpečnostní systém* [online]. [cit.2010-10-11]. Dostupný z WWW: < <http://zsf.sirdik.org/kapitola1/1-2-1-bezpecnostni-system-a-jeho-prvky>>.
19. *Zpráva o stavu zajištění bezpečnosti ČR v oblasti ochrany před mimořádnými událostmi* [online]. 2006. [cit.2011-02-14]. Dostupný z WWW: < http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2006/zprava_mu.pdf >.
20. *Dokumentace IZS* [online]. 2010. [cit.2011-02-26]. Dostupný z WWW: < <http://www.hzscr.cz/clanek/dokumentace-izs-587832.aspx>>.

21. VIDÍM, J. *Globální terorismus v kontextu nových bezpečnostních hrozeb* [online]. 2006. [cit.2010-04-15]. Dostupný z WWW: < [http://www.eurabia.cz/Articles/226-globalni-terorismus- v-kontextu-novych-bezpecnostnich-hrozeb.aspx](http://www.eurabia.cz/Articles/226-globalni-terorismus-v-kontextu-novych-bezpecnostnich-hrozeb.aspx)>.
22. *Amsterodamská smlouva* [online]. 2011. [cit.2011-03-15]. Dostupný z WWW: < http://cs.wikipedia.org/wiki/Amsterodamsk%C3%A1_smlouva>.
23. *Lisabonská smlouva* [online]. 2011. [cit.2011-03-15]. Dostupný z WWW: < http://cs.wikipedia.org/wiki/Lisabonsk%C3%A1_smlouva>.
24. *Smlouva z Nice* [online]. 2011. [cit.2011-03-15]. Dostupný z WWW: < http://cs.wikipedia.org/wiki/Smlouva_z_Nice>.
25. *Maastrichtská smlouva* [online]. 2011. [cit.2011-03-15]. Dostupný z WWW: < http://cs.wikipedia.org/wiki/Maastrichtsk%C3%A1_smlouva>.
26. *Bruselský pakt* [online]. 2011. [cit.2011-03-15]. Dostupný z WWW: < http://cs.wikipedia.org/wiki/Bruselsk%C3%A1_smlouva>.

SEZNAM PŘÍLOH

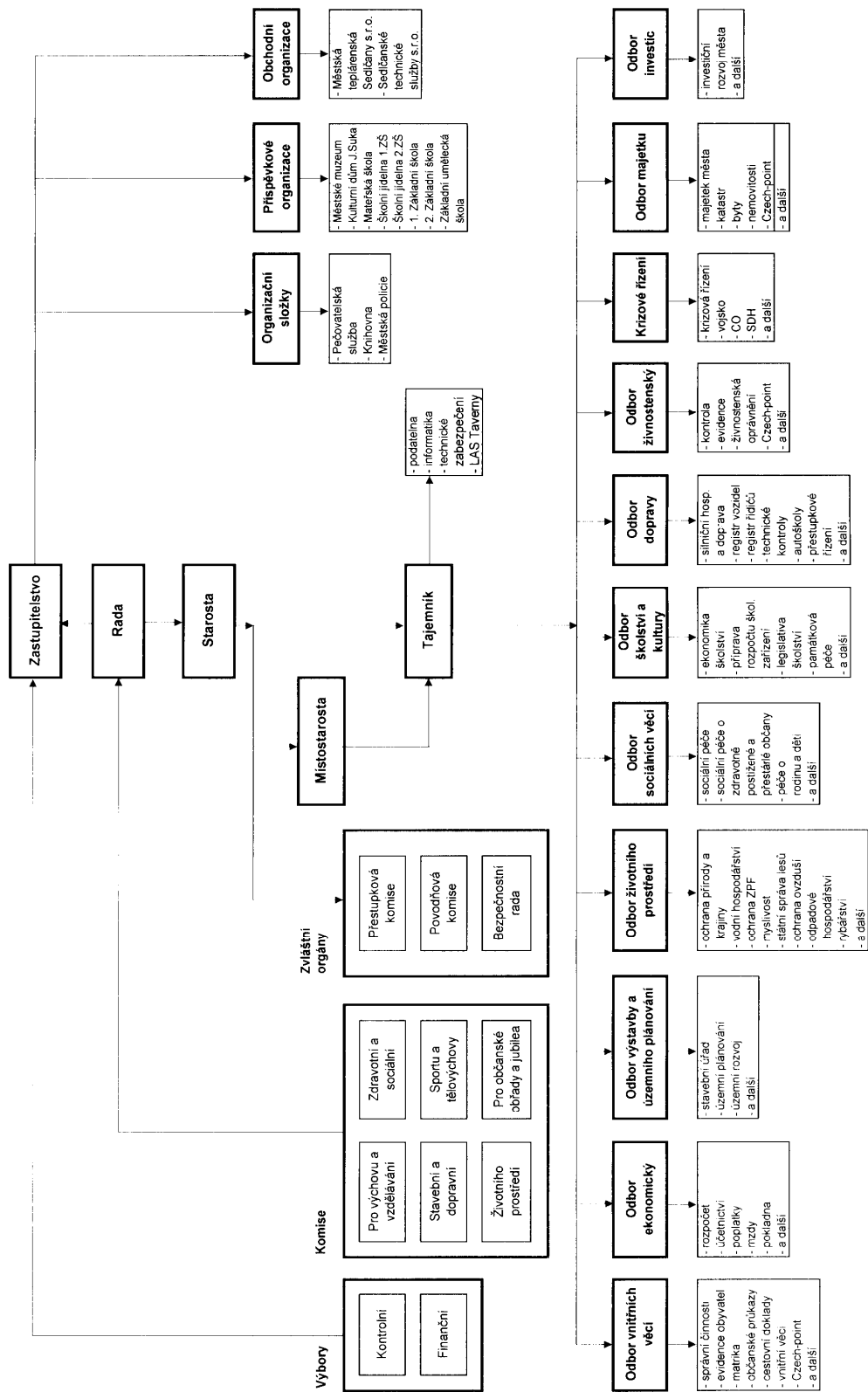
1. Příloha 1 - Organizační struktura orgánů Města a MěÚ Sedlčany²⁶

²⁶ Krizový plán města Sedlčany

SEZNAM ZKRATEK

Zkratka	Význam
BRS	Bezpečnostní rada státu
CO	Civilní ochrana
CPO	Civilní požární ochrana
EHS	Evropské hospodářské společenství
ES	Evropská společenství
ESUO	Evropské společenství uhlí a oceli
GŘ MV	Generální ředitelství ministerstva vnitra
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor ČR
IZS	Integrovaný záchranný systém
JPO	Jednotky požární ochrany
MěÚ	Městský úřad
MIC	Monitorovací a informační centrum
MV	Ministerstvo vnitra
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NATO	Severoatlantická aliance
ORP	Obec s rozšířenou pravomocí
OSN	Organizace spojených národů
ÚKŠ	Ústřední krizový štáb
ÚPK	Ústřední plánovací komise
ZEU	Západoevropská unie
ZHN	Zbraně hromadného ničení

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA ORGÁNŮ MĚSTA A MĚŮ SEDLČANY

Příloha I